

pustil še pol leta, bo šlo čez vse meje. Druga stopnja bo, da bo Filip brez vzroka in namena odprl računalnik ali tablico in v prazno srfal, da se pomiri. Koliko naših otrok ima odprt monitor, ko se učijo? Pa ne le, da imajo odprt facebook, odprtih imajo po pet vsebin, a nobene ne predelajo, ob tem pa se učijo! Problem je, ker te odprte vsebine prihajajo tudi v Filipovo osebno strukturo in bo tudi on kot človek razpršen in ne bo sposoben končati niti ene stvari. Koncentracija mu peša, opuščati začne naloge, ki kakor koli zahtevajo temeljit premislek, koncentracijo ali napor, on pa postaja vedno bolj zmeden. Na koncu so to ljudje, ki niso več sposobni povedati stavka, ki bi imel glavo in rep. In tako, zmedeno, funkcionirajo tudi v življenju. Imamo pacientko, ki ima nekaj čez 20 let, šestič je pogrnila na izpitu za avto. Potem pa je ugotovila, da v resnici ni za na cesto, ker je popolnoma raztresena, razpršena.

Problem je v tem, ugotavljamo, da je danes množica ljudi tako poškodovanih. Vzrok so številne odprte vsebine, ki jih ne predelajo, vse to pa vpliva na njihovo osebno strukturo. Toda edini medij, ki človeka pripelje do znanja, je knjiga! Knjiga ima toliko informacij, kolikor jih lahko obvladaš!

A če se vrnemo k Filipu: naslednja stopnja je, ko se v njem oblikuje občutek, da ga na spletnih vsebinah, na omrežju, čaka neverjetno presenečenje in da niti za trenutek ne sme izostati iz spremljanja tega, sicer bo zamudil bistvene stvari. Koliko ljudi poznate, ki vseskozi preverjajo dogajanje na družbenem omrežju ali portalu z informacijami? Za človeka, ki je zasvojen, je odvzem teh informacij takšna abstinenčna kriza, da je ne zmore! In tak človek potrebuje pomoč.

So razmere res tako alarmantne? Kaj se nam je zgodilo?

Upam si trditi, da imamo v Sloveniji na tisoče uničenih ljudi, tudi mladih, ki jih še nismo prepoznali. To so mladi, za katere pravimo, da imajo vedenjske motnje, so problematični, imajo adolescentne probleme ... V resnici gre za hudo oškodovanje zaradi nepravilne uporabe nove tehnologije. Tega dejansko tudi številni strokovnjaki ne prepoznajo, a je vedno več družin, v katerih ugotovijo, da je nekaj narobe. In pridejo k nam.

Verjetno se nekemična zasvojenost ne pojavlja le pri mladostnikih?

Naši pacienti imajo od 12 do 84 let. Nobena generacija ni izključena. Nekateri ne prenesejo pritiska življenja, pritiska poklica, ne prenesejo kritike na lasten račun, ti ljudje se umikajo, da se zaščitijo pred pritiski in obremenitvami. Socialnega omrežja se bojijo kot hudič križa, zato niso v nevarnosti, da bodo zasvojeni z internetom, instagramom ipd., ampak se zasvojijo z igranjem vlog.

Drugi imajo občutek, da nikoli ne naredijo nič dobrega. To so ljudje, ki se dejansko trudijo in bi dali vse, da bi dobili pohvalo in priznanje. So v hudi nevarnosti za zasvojenost z nepravilno uporabo socialnih omrežjih. Sem spadajo dekleta, ki so pripravljena tudi po pet ur porabiti za ličenje, takšne imamo v ambulanti, da potem na instagramu dobijo komentar, kako dobro so videti. Bistvo njihovega življenja se je pokazati v javnosti zato, da jih pohvalijo.

” V ozadju je velika igra z dušami ljudi. Pogledajmo znanje naših otrok: ne poznajo svetovnih klasikov, ne vedo, kaj je impresionizem. Ljudje, ki nimajo klasičnega znanja, pa so lahek plen. Šola je opustila to, kar je prav; bolj pomembno je, da je »fajn«.

Naslednji so tisti, ki veliko sanjarijo. To so ljudje, ki mislijo, da bodo z raznimi psihičnimi manevri dobili hišo z bazenom oziroma bajno bogastvo. Prepričani so, da imajo posebne notranje sposobnosti in da bodo na loteriji zadeli pravo kombinacijo številok. Dejansko mislijo, da bodo brez navora, brez dela in brez angažiranja pridobili odlično eksistenco. Ti ljudje so v nevarnosti za zasvojenost z borzo, stavami, pokrom.

Potem pa so še ljudje, ki ne znajo izpljuniti bolečine. So ljudje, ki se jih vseskozi drži smola. Prvi mož je bil ljubosumen, pa jo je pretepal, drugi je alkoholik in se tudi od njega loči, ker je bil neznosen, tretji je igralec na srečo. In z vsakim ima enega otroka. Kje je problem? Ko je bil čas, ji nihče ni pomagal, da bi bolečino izpljunila, zato jo privlačijo moški s problemi. Če bi do nje prišel urejen moški in bi ji povedal, kako je treba stvari postaviti na svoje mesto, bi zmrznila in zbežala. Ljudje, kot ta ženska, so dovzetni za zmenkarije na spletu, svetovalnice ... Šla bo tja, kjer je temno in črno in kjer razglablja o problemih. Tu je na domačem terenu. Tam delijo nasvete, češ, ko mi je bilo hudo, sem se pa malo z britvico zarezal. In tisti drugi to poskusi, tako da fizična bolečina vsaj za nekaj časa omili psihično. In se mladostnik zato, da prikrije notranjo bolečino, začne rezati. Na spletu imaš vse mogoče neumnosti, tudi zelo usodne in nevarne.

Koliko je razširjena nekemična zasvojenost?

Vsaka zasvojenost naj bi zajemala okoli tri odstotke populacije. Na podlagi izkušenj pa sem prepričan, da lahko prvič govorimo, da te zasvojenosti ne moremo obravnavati tako, kot smo obravnavali dosedanje, npr. alkoholizem ali drogo. Gre za drugo vrsto zasvojenosti, ki vstopi v hišo neopazno. Ko pa postane opazna, je že zelo hudo. Zato je treba o tej nevarnosti izobraževati ljudi, ki se pripravljajo na zakon, tiste, ki se pripravljajo na rojstvo otroka, vzgojiteljice v vrtcih, učitelje, pedagoge, zdravstvene delavce. To bi moral biti nov predmet, ki bi ga morali uvesti v izobraževanje na vseh ravneh. Mislim, da zdaj že lahko govorimo o 30 odstotkih in več – ta trenutek – ljudi, ki so zasvojeni z novo tehnologijo.

Če imamo zasvojence na eni strani, kakšna pa je ta družba, ki je pripeljala do tega?

V ozadju je velika igra z dušami ljudi. Pogledajmo znanje naših otrok: ne poznajo svetovnih klasikov, ne vedo, kaj je impresionizem. Ljudje, ki nimajo klasičnega znanja, pa so lahek plen. Šola je opustila to, kar je prav, pomembneje je, da je »fajn«. Toda učenje je napor, ni vedno »fajn«. Prepričan sem, da je prav, da je otroku v šoli neprijetno in da trenira svoje možgane.

Kakšna je vaša napoved? Kaj bo v prihodnje?

Vse pomembne institucije, od šole, cerkve do šolstva in zdravstva, so odpovedale. Prvič v zgodovini, ampak res prvič, se je zgodilo, da smo starši postavljeni v tako novo situacijo, da smo ubogi. Pa se ne smilim samemu sebi, stvarnost je takšna. Prvič v zgodovini otroci ne spoštujejo staršev zato, ker so njihovi starši – tako je bilo v preteklosti –, ampak je pomembno, kakšni starši so. Kot oče si moram sam zgraditi avtoriteto z lastno aktivnostjo, z lastno iznajdljivostjo. Še pred 15, 20 leti

